

BIJDRAGE TOT DE KENNIS VAN DE NEDERLANDSE ZOOCECIDIIEN

EERSTE SUPPLEMENT

door

W. M. DOCTERS VAN LEEUWEN, Leersum.

In deel XLIV van het Kruidkundig Archief verscheen een lijst van Nederlandse door dieren veroorzaakte gallen. Sedert die tijd zijn verscheidene nieuwe vormen in mijn bezit gekomen, die hieronder op dezelfde beknopte wijze zullen worden vermeld. Enkele gallen, die ik in de mij ter beschikking staande literatuur niet vermeld vond, zijn in korte trekken beschreven. Bij de overige wordt wederom de plaats, waar de gal in het werk van H. Ross en H. Hedicke beschreven is, aangeduid door de letter R met het betreffende nummer.

In de nieuwe Naamlijst van Nederlandsche Dipteren van F. M. van der Wulp en J. C. H. de Meijere (Tijdschrift voor Entomologie, Bijvoegsel tot deel XLI, 1898) en in de vijf door J. C. H. de Meijere daaraan toegevoegde supplementen, respectievelijk verschenen in de jaren 1907, 1916, 1919, 1928 en 1935, worden een groot aantal galvormers opgesomd. Daaruit heb ik degene opgenomen, die nog niet in mijn verzameling vertegenwoordigd zijn. Men vindt ze onder „nieuwe gallen” met achter de vindplaats vermeld: De Meij en het jaartal van het verschijnen der betreffende publicatie.

Prof. E. Roepke schreef mij, dat hij het niet eens kon zijn met de opname van vele aantastingen door bladluizen veroorzaakt, waaraan ten onrechte de naam gal gegeven was. Hij wees er op, dat wilde men alle door deze dieren gevormde veranderingen van planten opnemen, het aantal gallen met ruim 500 zou stijgen. Ik begrijp dit bezwaar volkomen: het is zeer moeilijk een grens te trekken. Ik heb me gehouden aan het gebruik, dat in de grote gallenwerken, als die van C. Howard en van H. Ross en H. Hedicke gevolgd wordt. Veranderingen, die zeer gering waren, zijn niet door mij opgenomen onder de gallen. Er zijn echter ook andere diersoorten, schildluizen, bladvllooien en thripsen, die ver-

anderingen van planten veroorzaken, die de een tot de gallen zal rekenen en de ander met evenveel recht niet daaronder zal brengen. Zelfs onder de wesp- en galmuggallen kent men dergelijke dubieuze gevallen.

In de bijdrage van 1934 volgde ik, wat de namen der planten betreft, de beknopte schoolflora van H. Heukels. Sedert verscheen een nieuwe druk van de Geïllustreerde Schoolflora, waarin vele naamsveranderingen voorkomen. In dit supplement heb ik deze nieuwe namen gebruikt en tevens aangegeven, welke namen in de lijst van 1934 veranderd zijn. De heer D. Hille Ris Lambers verbeterde enkele namen van Aphiden.

Achter de vindplaats wordt in afkorting de naam van den verzamelaar opgegeven. Nieuw zijn: G voor A. Gorter, Hei voor Dr. J. Heimans, L voor Mej. Dr. J. A. Leliveld, Kl voor Ir. A. W. Kloos, Sl voor J. G. Sloff en W voor W. H. Wachter. Als niets aangegeven is, zijn de exemplaren door mijzelf verzameld.

Allen, die mij door materiaal of anderzins ondersteund hebben, zeg ik wederom hartelijk dank.

Aanvullingen en Verbeteringen.

Alectorolophus minor W. et A. wordt: *Rhinanthus Crista-galli* L. 44 en 45. *Aphis* moet zijn *Semiaphis atriplicis* L.

58. Volgens den Heer D. Hille Ris Lambers leeft *Symydobius oblongus* Heijd. op de takken van de berk. Zij is dus geen galvormer, zoals Ross en Hedicke opgeven. Deze gal dient dus te vervallen.

92. Aphide wordt: *Doralis pomi* De Geer.

Cytisus Laburnum L. wordt: *Laburnum anagyroides* Med.

94. Aphide wordt: *Doralis laburni* Kalt.

96. De vindplaatsen Huisduinen, Ro en Baarn, B moeten overgebracht worden naar no. 97.

Erophila verna E. Meijer. wordt: *Draba verna* L.

Galeobdolon luteum Huds. wordt: *Lamium Galeobdolon* Crantz.

Galium hyrcanicum Weig. wordt: *G. saxatile* L.

182 en 183. *Sipha maidis* Pass. wordt: *Brachycolus holci* Buckt.

Hypericum tetrapterum Fr. wordt: *H. acutum* Moench.

Juncus lamprocarpus Ehrh. wordt: *J. articulatus* L.

Juncus supinus Moench. wordt: *J. bulbosus* L.

202 en 203. *Hyadaphis xylostei* Schrk. wordt: *H. sii* Koch.

Melandryum rubrum Grcke. wordt: *M. dioecum* Sim.

Nasturtium amphibium R. Br. wordt: *Rorippa amphibia* Besser.

Nasturtium palustre D. C. wordt: *Rorippa islandica* Borbas.

- Nasturtium silvestre* D. C. wordt: *Rorippa silvestris* Besser.
Ononis repens L. wordt: *O. vulgaris* Rouy. ssp. *procurrens* Briq.
 239. *Aphis anthrisci* Kalt. wordt: *Semiaphis pimpinellae* Kalt.
Pirus Malus L. wordt: *Malus silvestris* Mill.
Potentilla Tabernaemontana Aschr. wordt: *P. verna* L.
Potentilla Tormentilla Neck. wordt: *P. erecta* Räuschel.
Raphanistrum Lampsana Gaertn. wordt: *Raphanus Raphanistrum*
 L. ssp. *segetum* Clav.
 387 en 388. *Myzus ribis* L. wordt: *Cryptosiphum galeopsidis* Kalt.
Rosa pimpinellifolia L. wordt: *R. spinosissima* L.
Rosa rubiginosa L. wordt: *R. Eglanteria* L.
 476. *Agromyza schineri* Gir. wordt: *Melanagromyza simplicoides*
 Hend. Cf. de Mey. 1935.
Sarothamnus vulgaris Wimm. wordt: *S. scoparius* Wimm.
 535. *Aphis cucubali* Pass. wordt: *Brachycolus melanocephala*
 Buckt.
 546. *Aphide* wordt: *Doralis pomi* Buckt.
 567. *Cynipide*. Deze zeldzame gal werd ook bij Petten gevonden.
Tilia ulmifolia Scop. wordt: *T. cordata* Mill.
Tragopogon minus Fr. wordt: *T. minor* Fr.
Ulmaria palustris Moench. wordt: *Filipendula Ulmaria* Maxim.

NIEUWE GALLEN.

Acer campestre L.

652. *Dasyneura acercrispans* Kieff. R. 24. Epen.
 653. *Eriophyes macrochelus megalonyx* Nal. R. 25. Epen.

Achillea Millefolium L.

654. *Tylenchus millefolii* F. Lw. R. 56 en 62. Wijk bij Duurstede, L.

Aegopodium Podagraria L.

655. *Philaenus spumarius* L. R. 93. Beek bij Nijmegen.

Aesculus Hippocastanum L.

656. *Eriophyes hippocastani* Fock. R. 96. Bloemendaal, E.

Aethusa Cynapium L.

657. *Aphide*. Bladeren gekroesd, ineengerold, dicht op elkaar gedrongen en klein gebleven. Donkergroen. Hogeveen.

Alnus glutinosa Gaertn.

658. *Jaapiella cletrophila* Ruels. R. 155. Haarlem, de Meij. 1935.

Anthriscus silvestris Hoffm.

659. *Aphide*. R. 241. Epen.

Artemisia vulgaris L.

660. *Aphide*. Bladeren klein en oningesneden, puntig, dicht op elkaar gedrongen, rozetten vormend aan het einde der takken. Bloeiwijze niet ontwikkeld. Nijmegen.

Atriplex Babingtonii Woods.

661. *Semiaphis atriplicis* L. R. 372. Oostvoorne.

Atriplex littorale L.

662. *Semiaphis atriplicis* L. R. 372. Rosenberg, So.

Brassica Rapa L.

663. *Philaenus spumarius* L. R. 478. Steenwijk, Unio Ned. Bot. Ver.

Brunella vulgaris L.

664. *Cecidomyide*. R. 495. Vorden.

Bryonia dioeca Jacq.

665. *Dasyneura bryoniae* Bch é. R. 498. Rhenen, K.; Nijmegen.

Buxus sempervirens L.

666. *Monarthropalpus buxi* Laboulb. R. 508. Nederland, de Meij. 1916.

Campanula Trachelium L.

667. *Eriophyes schmardai* Nal. R. 554. Blerik, Ja. en Sl.

Capsella Bursa-pastoris Med.

668. *Eriophyes drabae* Nal. R. 559. Nijmegen, Malden.

Carex arenaria L.

669. *Dyodiplosis arenariae* Ruebs. R. 591. Ameland, Hei.

Carex species.

670. *Wachtliella riparia* Winn. R. 604. Nederland, de Meij. 1898.

Carpinus Betulus L.

671. *Eriophyes macrotrichus* Nal. R. 616. Epen.

Chenopodium rubrum L.

672. *Semiaphis atriplicis* L. R. 684. Nijmegen.

Crataegus species.

673. *Contarinia anthobia* F. Lw. R. 817. Zeist, de Meij. 1935.

Dryopteris Filix-mas Schott.

674. *Chortophila signata* Brschke. R. 1642. Hulshorst, L.

Erodium cicutarium l'Herit.

675. *Eriophyes schlechtendali* Nal. R. 960. Oostvoorne.

Euphorbia Cyparissias L.

676. *Dasyneura subpatula* Br. R. 988. Vorden.

Filipendula Ulmaria Maxim.

677. *Eriophyide*. Glinsterende, witte erinea op de onderzijde van de bladeren, tussen de nerven, vooral bij de bladrand. Oostvoorne.

Galium Aparine L.

678. *Dasyneura aparines* Kieff., *Macrolabis jaapi* Ruebs. R. 1103, 1104. Haamstede.

Galium Mollugo L.

679. *Trotteria galii* Ruebs. R. 1134. Ameland, G.
680. *Phyllocoptes anthobius* Nal. R. 1136. Ameland, G.

Galium uliginosum L.

681. *Dasyneura galiicola* F. Lw. R. 1102. Haamstede.
682. *Eriophyes galii* Karp. R. 1127. Haamstede.

Geranium dissectum L.

683. *Eriophyes geranii* Can. R. 1168. Rosenburg, So.

Heracleum Spondylium L.

684. *Aphide*. R. 1226. Hees bij Nijmegen; Epen.

Hieracium Auricula L.

685. *Macrosiphum hieracii* Kalt. R. 1243. Hatert bij Nijmegen.

Hieracium murorum L.

686. *Aulacidea hieracii* Bch . R. 1234. Epen.

Hieracium Pilosella L.

687. *Tylenchus* species. R. 1241. Nijmegen.

Hieracium umbellatum L.

688. *Cystiphora hieracii* F. Lw. R. 1247. Oostvoorne; Beek bij Nijmegen.

Hippuris vulgaris L.

689. *Aphide*. Geledingen kort, bladeren klein en op elkaar gedron-

gen, vorming van dicht op elkaar gedrongen zijtakjes. Amsterdam, L.

Hypericum humifusum L.

690. *Dasyneura hyperici* Br. R. 1301. Bussum, de Meij. 1928.

Hypochoeris radicata L.

691. *Dipteron*. R. 1309. Ameland, G.

Knautia arvensis Duby.

692. *Cecidomyide*. R. 1371. Gerendal, (Z. L.), E.

Lamium album L.

693. *Macrolabis lamii* Ruebs. R. 1394. Epen.

Lathyrus pratensis L.

694. *Dasyneura lathyricola* Ruebs. R. 1421. Epen.

Lathyrus silvester L.

695. *Apion columbinum* Germ. R. 1427. Epen.

Lonicera Periclymenum L.

696. *Macrolabis lonicerae* Ruebs. R. 1509. Nijkerk; Epen.

Medicago lupulina L.

697. *Eriophyes plicator* Nal. R. 1584. Hogeveen, Kl.

Medicago varia Marty.

698. *Contarinia medicaginis* Kieff. R. 1583. Rotterdam, W.

Melandryum album Garcke.

699. *Contarinia steini* Karsch. R. 1590. Amsterdam, de Meij. 1919.

Melandryum dioecum Sim.

700. *Wachtliella lychnidis* Heyd. R. 1586. Ubbergen bij Nijmegen.

Melilotus altissimus Thuill.

701. *Eriophyide*. R. 1596. Oostvoorne.

Mentha aquatica L.

702. *Apion vicinum* Kirby. R. 1600. Vorden.

Molinia coerulea Moench.

703. *Pemphigocecis ventricola* Ruebs. R. 1625. Bilthoven, de Meij. 1919.

Origanum vulgare L.

704. *Aphis nepetae* Kalt. R. 1670. Wittem (Z. L.).

Oxycoccus quadripetalus Gilib.

705. *Hygrodiplosis vaccinii* Kieff. R. 2865. Wolvega, Unio Ned. Bot. Ver.

Pimpinella Saxifraga L.

706. *Cecidomyide*. R. 1776. Wittem (Z. L.).

Pinus silvestris L.

707. *Thecodiplosis brachyntera* Schwaegr. R. 1793. Breda, de Meij. 1916.

Pisum sativum L.

708. *Contarinia pisi* Winn. R. 1835. Zwammerdam, de Meij. 1907.

709. *Contarinia pisicola* De Meij. Amsterdam; Wageningen; Ulrum, de Meij. 1916.

Populus nigra L.

710. *Pemphigus lichtensteini* Tullgr. R. 1917. Haarlem, E.

Populus pyramidalis Rozier.

711. *Pemphigus piriformis* Licht. R. 1923. Amsterdam.

712. *Pemphigus filaginis* Fonsc. R. 1930. Amsterdam.

Quercus Robur L.

713. *Heliozela stanneella* F. R. R. 2104. Vogelenzang, E.

Ranunculus bulbosus L.

714. *Dasyneura ranunculi* Br. R. 2235. Oostvoorne.

Ribes Uva-crispa L.

715. *Contarinia ribis* Kieff. R. 2286. Lent, de Meij. 1911.

Rorippa amphibia Besser.

716. *Dasyneura sisymbrii* Schrk. R. 2293. Persingen bij Nijmegen.

Rosa agrestis Sav.

717. *Rhodites rosae* L. R. 2301. Leersum.

Rosa dumetorum Thuill.

718. *Rhodites rosae* L. R. 2301. Wolvega, Unio Ned. Bot. Ver.

Rosa ferruginea Déségl.

719. *Rhodites rosae* L. R. 2301. Rhenen.

Rubus caesius L.

720. *Dasyneura plicatrix* H. Lw. R. 2322. Oostvoorne.

Salix alba L.

721. *Eriophyes tetanothrix* N a l. R. 2439. Haamstede.

Salix aurita L. $\times$ *cinerea* L.

722. *Rhabdophaga noduli* R u e b s. R. 2417. Vorden.

Salix Caprea L.

723. *Eriophyide*. R. 2355—2361. Epen. Th. C. Oudemans coll.
 724. *Pontania pedunculi* H t g. R. 2438. Epen.
 725. *Pontania leucosticta* H t g. R. 2443. Epen.
 726. *Dasyneura auritae* R u e b s. R. 2451. Epen.

Salix cinerea L.

727. *Eriophyide*. R. 2355—2361. Woudenberg, L.

Salix purpurea L.

728. *Eriophyide*. R. 2355—2361. Den Haag, Kl.

Salix species.

729. *Helicomyia saliciperda* D u f o u r. R. 2402. Breda, Rotterdam, Leiden, Bodegraven, de Meij. 1898.
 730. *Helicomyia pierrei* K i e f f. R. 2403. Werkendam, de Meij. 1935.

Sarothamnus scoparius W i m m.

731. *Ischnonyx pilosa* R u e b s. R. 2492. Hilversum, de Meij. 1928.

Senecio species.

732. *Contarinia jacobaeae* H. L w. R. 2578. Bussum, de Meij. 1907.

Sinapis arvensis L.

733. *Aphide*. Bloemen vergroend, stamper blazig, zonder zaadknoppen. De Ooy bij Nijmegen.

Sium erectum H u d s.

734. *Philaenus spumarius* L. R. 2644. Oostvoorne.

Solanum Dulcamara L.

735. *Aphide*. Bladeren naar boven gevouwen, gebogen, gerold en klein gebleven. Hees bij Nijmegen.

Stachys paluster L.

736. *Wachtliella stachydis* B r. R. 2673. Kortenhoef — 's-Graveland, L.

Stachys officinalis L.

737. *Eriophyes solidus* N a l. R. 2674. Mook bij Nijmegen, Ja.

Stellaria media L.

738. *Macrolabis stellariae* Liebel. R. 2686. Hengstdal bij Nijmegen.

Stellaria nemorum L.

739. *Aphide*. Bladeren gedraaid en slecht ontwikkeld, bloemen min of meer vergroend. Vorden.

Symphytum officinale Web.

740. *Cecidomyide*. Vruchten gezwollen, niet behaard. Larve wit. — Prinsenhof, (Fr.).

Tanacetum vulgare L.

741. *Clinorrhyncha tanaceti* Kieff. R. 718. Rhenen, K.

Taraxacum officinale L.

742. *Cynipide*. Worstvormige opzwellling van de bloemsteel, gebogen, gekromd, met een groot aantal ronde larvenkamertjes. Beschreven en afgebeeld in „Natura”, Jaarg. XXXIV. 1935, p. 48, fig. 4. — Wassenaar, So.

Thalictrum flavum L.

743. *Jaapiella thalictri* Ruebs. R. 2742 en 2745. Naardermeer, de Meij. 1898.

Tilia intermedia D.C.

744. *Eriophyes tiliae* Nal. R. 2778-2780. Epen.
745. *Eriophyes tiliae* Nal. R. 2776-2777. Epen.

Trifolium procumbens L.

746. *Eriophyes plicator trifolii* Nal. R. 2813. Ameland, Ja.

Triticum vulgare L.

747. *Mayetiola destructor* Say. R. 2826. Oldambt, de Meij. 1898.

Ulmus species.

748. *Eriophyes filiformis typicus* Nal. R. 2848. Bloemendaal, E.
749. *Aphide*. R. 2843. Bloemendaal, E; Oostvoorne.

Verbascum species.

750. *Ischnonyx verbasci* Vall. R. 2888. Beek, de Meij. 1898.

Vicia angustifolia L.

751. *Dasyneura viciae* Kieff. R. 2942. Hilversum, de Meij. 1928; Epen.

Vicia Cracca L.

752. *Dasyneura loewiana* Ruebs. R. 2943. Amsterdam, Kortenhoeft, Leimuiden, de Meij. 1928.

Vicia sepium L.

753. *Clinodiplosis* (?) *longiventris* Kieff. R. 2953. Wittem (Z.L.).
 754. *Cecidomyide*. Bloeiwijze kluwenvormig, sterk behaard. Bloemknoppen klein, daartusschen leven gele larven. — Epen.

Viola Riviniana Rchb.

755. *Dasyneura affinis* Kieff. R. 2968. Hatert bij Nijmegen.

Vincetoxicum officinale Moench.

756. *Contarinia asclepiadis* Gir. R. 2962. St. Pieter, de Meij. 1916.